

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 31.03.2000
SG (2000) D/102734

In de gepubliceerde versie van deze beslissing, is enige informatie weggelaten ingevolge artikel 17(2) van Verordening Nr 4064/89, betreffende niet-openbaarmaking van zakengeheimen en andere vertrouwelijke informatie. De weglatingen worden aldus getoond [...]. Waar mogelijk, is de weggelaten informatie vervangen door bandbreedtes van cijfers of een algemene beschrijving.

PUBLIEKE VERSIE

CONCENTRATIEPROCEDURE

Artikel 6(1)(b) beschikking

Aan de aanmeldende partij

Geachte Heren,

Onderwerp: **Zaak COMP/M.1826- KBC BANK/KBCPD/KBPDBV**

Aanmelding van 29.02.2000 ingevolge artikel 4 van Verordening (EEG) nr 4064/89 van de Raad. Tijdslimiet: 03.04.2000

1. Op 29 februari 2000 ontving the Commissie een aanmelding van een beoogde concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad (hierna de concentratieverordening genoemd), waarin is medegedeeld dat de KBC Bank ("KBC") beoogt de zeggenschap te verkrijgen over de Belgische onderneming KBC Derivatives NV ("KBCPD") en over de bedrijfsactiviteiten van de Nederlandse onderneming Kredietbank-Petercam Derivatives BV ("KBPDBV"), respectievelijk door de overname van aandelen en door overname van activa.
2. Na een beoordeling van de aanmelding is de Commissie tot het besluit gekomen dat de aangemelde overname binnen het bereik valt van Verordening nr. 4064/89 van de Raad en dat deze geen ernstige twijfels oproept aangaande haar verenigbaarheid met de gemeenschappelijke markt.

I. DE PARTIJEN EN DE AANGEMELDE OPERATIE

3. De activiteiten van de betrokken ondernemingen (en van de partijen bij de operatie) kunnen als volgt worden samengevat:
 - KBC is een in België gevestigde bank en biedt een breed gamma van bancaire producten en -diensten aan. Zij is actief op het gebied van particuliere en zakelijke bancaire diensten en op de internationale financiële markt, o.a. met

deposito's, kredietverrichtingen, beurs-, wissel- en uitgifteverrichtingen, makelaars- en commissieverrichtingen m.b.t. onder meer verzekeringen, het beleggen van aandelen en het aanhouden van participaties.

- KBCPD is een Belgische gemeenschappelijke dochteronderneming van KBC en Petercam NV. KBCPD's hoofdactiviteit is het risicobeheer van optieposities, handelend voor eigen rekening met name op het vlak van gestructureerde producten, zoals op maat gemaakte optiestructuren die dienen ter indekking van o.m. kapitaalgegarandeerde fondsen ('klikfondsen'), warrant emissies en obligatie-uitgiften met een aan de beursontwikkeling gekoppeld rendement, voornamelijk ten behoeve van andere banken (professionele handel).
 - KBPDBV is een in Nederland gevestigde en opererende gemeenschappelijke dochteronderneming van KBC en indirect van Petercam NV. KBPDBV's hoofdactiviteiten zijn dezelfde als die van KBCPD.
 - Petercam NV is een dochteronderneming van Peterbroeck, Van Campenhout & Cie CVA, en is een Belgische financiële instelling, niet zijnde een bank, actief op het gebied van financiële dienstverlening en effectenhandel, voornamelijk inzake financieel beheer, adviezen, institutionele beleggingen en zakelijke ondernemingsfinanciering. In de onderhavige operatie is zij de verkopende partij.
4. Met de voorgenomen concentratie beoogt KBC de uitsluitende zeggenschap te verkrijgen over KBCPD en over de bedrijfsactiviteiten van KBPDBV. Momenteel is KBCPD een onderneming die op een 50-50 basis onder gemeenschappelijke zeggenschap staat van KBC en Petercam NV. De aandelen in KBPDBV, die eveneens onder gezamenlijke zeggenschap staat, zijn voor 60% in handen van KBC en voor 40% in handen van Petercam NV. Als eerste stap in de concentratie zijn eind 1999 alle bedrijfsactiviteiten van KBPDBV overgeheveld naar KBCPD, en KBPDBV zal in de toekomst worden geliquideerd. In een tweede stap van de concentratie zal KBC de rest van de aandelen in KBCPD (die dan eveneens de activiteiten van KBPDBV zal omvatten) van Petercam NV overnemen.

II. CONCENTRATIE

5. Overeenkomstig de statuten wordt de zeggenschap in KBCPD gezamenlijk door beide aandeelhouders uitgeoefend; beiden stellen ieder een gelijk aantal directeuren aan en hebben gelijke stemrechten. Waar KBC tot dusver slechts gezamenlijke zeggenschap had, zal zij door de overname van aandelen in KBCPD derhalve de uitsluitende zeggenschap verkrijgen. De operatie is daardoor te definiëren als een concentratie in de zin van artikel 3, lid 1 sub b van de concentratieverordening.

III. COMMUNAUTAIRE DIMENSIE

6. De betrokken partijen hebben een gezamenlijke wereldwijde jaaromzet van meer dan € 5000 miljoen (KBC: € 14154 miljoen; KBCPD:€ 282 miljoen en KBPDBV: € 54 miljoen).¹ Twee van hen hebben ieder afzonderlijk een omzet van meer dan € 250 miljoen in de Gemeenschap, maar zij behalen niet allen meer dan tweederde van hun

¹ Omzet berekend overeenkomstig de regles van Artikel 5, lid 3 van de Verordening

gezamenlijke totale omzet binnen één en dezelfde lidstaat. De aangemelde concentratie heeft daarom een communautaire dimensie.

IV. VERENIGBAARHEID MET DE GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT

i) Relevante productmarkten

a) De horizontale relatie

7. De aanmeldende Partij vermeldt dat er wat betreft de horizontale relatie geen betrokken productmarkten zijn. KBC heeft, via haar dochteronderneming KBC Financial Products, waarin midden 1999 de activiteiten van D.E. Shaw (Verenigde Staten) zijn opgenomen, marginale activiteiten inzake de handel in aandelenderivaten op de OTC ("over-the-counter") markt, d.w.z. op de niet gereguleerde markt. Op die markt zijn ook KBCPD en KBPDBV actief. Het betreft gespecialiseerde, op maat gemaakte en van aandelen afgeleide producten, meestal gebaseerd op opties, die worden aangeboden aan professionele tegenpartijen, meestal financiële instellingen. Zij dienen grotendeels ter dekking van risico's die afnemers ervan lopen bij het innemen van allerlei soorten risico dragende posities die vaak niet voor de aanbieder kenbaar zijn. Deze worden kortweg OTC-verhandelde aandelenderivaten genoemd.
8. Uit de beschikkingspraktijk van de Commissie volgt dat de diensten die door een universeel opererende bank worden aangeboden in de volgende sectoren zijn op te splitsen: particuliere markt ('retail banking'), zakelijke markt ('corporate banking') en activiteiten gerelateerd aan financiële markten.²
9. Bij activiteiten gerelateerd aan financiële markten kunnen bijvoorbeeld de volgende activiteiten afzonderlijk worden beschouwd: handel in aandelen, obligaties, derivaten, buitenlandse wissel- en geldmarkten. De onderhavige producten of diensten kunnen gerekend worden tot de sector financiële markten.
10. Echter, in het onderhavige geval is het niet nodig om een meer precieze omschrijving te geven van relevante productmarkten omdat zelfs in het geval van de meest restrictieve definitie, de concentratie geen machtspositie in het leven roept of versterkt waardoor de mededinging op de EER-markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

b) De verticale relatie

11. De aanmeldende Partij vermeldt als betrokken productmarkt vanuit de verticale relatie de markt voor Instellingen met Collectieve Beleggingen ("ICB's") met kapitaalbescherming op de Belgische markt, waarop KBC actief is. KBCPD levert aan KBC aandelenderivaten ter dekking van sommige door KBC uitgebrachte ICB's met kapitaalbescherming (o.a. zogenaamde klikfondsen die gerelateerd zijn aan de prestaties van de aandelenmarkten), op welke markt KBC een marktaandeel van boven 25% heeft.

² Zie, bijvoorbeeld, zaak IV/M.342 - Fortis/CGER en zaak IV/M.873 - Bank Austria/Creditanstalt.

ii) *Relevante geografische markt*

a) *De horizontale relatie*

12. De aanmeldende partij vermeldt dat de relevante geografische markt voor OTC-verhandelde aandelenderivaten behoort tot de sector activiteiten gerelateerd aan financiële markten die door hem als samenvallend met de EER wordt gezien. Zelfs indien deze activiteiten beschouwd zouden worden als een aparte productmarkt, komen ze als ruimer dan nationaal voor.
13. Deze marktdefinitie sluit aan bij de beschikkingspraktijk van de Europese Commissie³, volgens welke activiteiten met betrekking tot derivaten worden beschouwd als internationaal.
14. Echter, de vraag van de precieze definitie van de geografische markt kan in het onderhavige geval achterwege worden gelaten, omdat zelfs in het geval van de meest restrictieve marktdefinitie, de onderhavige concentratie geen machtspositie in het leven roept of versterkt waardoor de mededinging op de EER-markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd.

b) *De verticale relatie.*

15. De geografische markt voor ICB's met kapitaalbescherming, die voor het allergrootste deel aan het publiek worden aangeboden, wordt geacht te behoren tot de markt voor diensten van retail banking. Deze wordt overeenkomstig de beschikkingspraktijk van de Commissie beschouwd als nationaal.⁴

V. **BEOORDELING**

a) *De horizontale relatie*

16. Met betrekking tot OTC verhandelde aandelenderivaten op optiebasis zijn de partijen hoofdzakelijk actief op internationale markten, met name in West Europa, waar het gezamenlijke aandeel van de betrokken ondernemingen, zowel op basis van het aantal contracten, alsook op basis van de nominale waarde, ruim onder de 15%, d.w.z. rond [0-10%] blijft, ongeacht of daarbij swaps en forwards worden meegeteld. (Bron: schatting door partijen en Bank of International Settlements, 1998). Zodoende leidt op deze markt de concentratie niet tot betrokken markten. Binnen deze sector van financiële diensten heeft de concentratie derhalve geen significante gevolgen voor de mededinging op de EER-markt of een wezenlijk deel ervan.

b) *De verticale relatie*

17. Op de markt voor ICB's met kapitaalbescherming uitgebracht in België heeft KBC een marktaandeel van ongeveer [45-55%] (Bron: [...]). Op het totaal van indekkingsproducten, gebaseerd op aandelenderivaten, die KBC inkoopt maken de door KBCPD aan KBC geleverde aandelenderivaten ongeveer [...] uit. Aangezien de markt voor die aandelenderivaten echter ruimer is dan België, en zelfs West Europa (EER) beslaat, valt er niet voor te vrezen, dat concurrenten van KBC door de

³ Zaak IV/ M.319-BHF/CCF/Charterhouse

⁴ Zie voetnoot 2

overname van KBCPD de toegang tot aandelenderivaten onmogelijk wordt gemaakt of ernstig wordt bemoeilijkt, zodanig dat daardoor een machtspositie voor KBC op de Belgische markt voor ICB's met kapitaalbescherming in het leven wordt geroepen of versterkt. Derhalve is er op deze markt geen sprake van ernstige twijfel over de verenigbaarheid van de onderhavige concentratie met de EER-markt of een wezenlijk deel ervan.

VI. NEVENRESTRICTIES

18. In de Overeenkomst tot overdracht van aandelen is voorzien dat verkoper en de overnemende partij zich over en weer ertoe verbinden om gedurende een periode van [...], zich te onthouden van het actief aanwerven van elkaars personeel. De aanmeldende Partij verzoekt de Commissie deze mededingingsbeperking te beoordelen als een rechtstreeks met de voorgenomen concentratie verband houdende nevenrestrictie. Gezien de [...] van de overgenomen onderneming en haar [...] en de voor de uitvoering van haar activiteiten benodigd gekwalificeerd personeel is een actief afwervingsverbod van dergelijke duur ten laste van overdrager gerechtvaardigd. De daardoor beoogde stabiliteit van het personeelsbestand stelt de overnemer immers in staat de volledige waarde van de onderneming te verkrijgen. Dit geldt echter niet voor het omgekeerde afwervingsverbod ten gunste van de verkoper, waarvoor bovendien door de aanmeldende Partij geen rechtvaardiging werd aangevoerd. Voor zover het actief aanwervingsverbod is overeengekomen ten gunste van verkoper, wordt dit derhalve niet door de onderhavige Beschikking gedekt als rechtstreeks verband houdend met en nodig voor de verwezenlijking van de concentratie.

VII. CONCLUSIE

19. De overname door KBC van KBCPD en van de activiteiten van KBPDBV heeft niet tot gevolg dat een machtspositie wordt versterkt of in het leven wordt geroepen die tot gevolg heeft dat de daadwerkelijke mededinging op de EER-markt of een wezenlijk deel daarvan op significante wijze wordt belemmerd. Derhalve heeft de Commissie een beschikking genomen in toepassing van artikel 6, lid 1 sub b van de Verordening (EEG) Nr. 4064/89 van de Raad en verklaart zij de aangemelde concentratie als verenigbaar met de gemeenschappelijke markt en de EER overeenkomst.

Voor de Commissie
(signed : Mario MONTI)